

Служба Бі-Бі-Сі в Криму

Днімра центрі Сімферополя з'явився не-
звичний яскравий автобус. Підішовши бік-
чо, ми побачили на борту автобуса напис —
«Бі-Бі-Сі».

Всесвітню службу Бі-Бі-Сі знають багато
радіослухачів, для кого правдиве слово,
об'єктивна інформація стали нагальною по-
требою.

24 травня, у затишній вітальні телерадіокомпанії «Крим» відбувалася пресова кон-
ференція. Голова української служби Бі-Бі-
Сі Елізабет Робсон та її симпатичні колеги
познайомили журналістів зі своїми справами,
відповіли на запитання.

На зустрічі учасники пресконференції.

Фото Костянтина Дудченка.

РІЗНОБІЧНИЙ ТАЛАНТ

Степан Васильович Руданський був надзвичайно обдарованою людиною. Сьогодні мало хто знає про його малавські здібності, про наукові розробки в галузі археології, музики, історії (наприклад, від-
досліджував «стародавні перекази арійських і наїрських племен»), спрви-
ські поховання в Паренті). А ще він був видатним лікарем, учнем корифея медицини С. П. Ботника, М. І. Пирогова, Г. М. Сеченова. Він безлатно лікував, садом обмежував свої гонорари, тому все життя супроводжувала нуджа. Манжес за двадцять років роботи в Ялті місцями митним лікарем, на відміну від колег, Руданський не спорудив собі будинку, переїжджаючи з однієї мебль-
ванкої кімнати до іншої. Мабуть, це єдиний вигод для життя ялинниць-
ких лікарів. А прибута невеличка ділянка землі від подаючих місту, так і не використав її сам. Ясна річ, що Степан Васильович мав довіру до наслідника, інакше його не обрали б почесним мирівим суддею сімферопольсько-ялинницького округу і не поставили б пам'ятник на могилі (1892 р.) на зібраній громадою грошей.

Особливо хочеться відзначити творчий підігд С. Руданського до лікарської діяльності, що знайшов відображення у звітах першого міського лікаря Ялти за 1862—1872 рр. Тут і досить точне раніше-
ваних Піденного берега Криму, і опині рослинності, кліматичних особливостей по сезонах, перебігу різних захворювань у звіті з ко-
лективами погоди. Також аналіз вимагав проведення ретельних спо-
стережень, аналізу, тобто певної наукової роботи. У звітах чотко
спіртуваною медичною показанням дає хвороби, прибули з Кримом —
«один з чарівних місць Росії для лікування багатьох хронічних зах-
ворювань — сухот з раннім періодом, золоту, античною хвороби (раку), застарілого ревматизму, застарілого катару». У цих же звітах спірно згадується про користь купання в морі при лікуванні хвороб.

Отже, всупереч думці, яка і досі поділяється в наукових колах, можна твердити, що С. В. Руданський майже на 20 років до відомого ялинницького лікаря-макетолога В. М. Дмитрієва, який працював у Ялті 1868 року, почав вести регулярні кліматичні спосте-
реження, описав показання для направлення на лікування у Крим хворів, довів користь купання в морі, вимагаючи при цьому медичного контролю.

Безкорисливість С. Руданського — це глибока переконаність у не-
примістності нечесного, нелігального, громадської позиції, що пояс-
нюються антипрокопіндікти та антиклінеральні мотиви його твор-
чості, які продовжувала шевченківську справу. Цим же пояс-
нюються і непримістна боротьба з тупим ялинницьким чинництвом, з хабарництвом, підлабунцтвом, наклепництвом. Ця боротьба обумовлювалася і особистими рисами вдачі С. Руданського —
незалежністю, міркуванням, безкомпромісністю, переконаністю у
своїх правот.

Ці риси проявлялися ще в юності, наприклад, у тому, що він не ско-
рівся повітвівати батька, який хотів бачити сина священиком, а потім —
— у знатті з сіда духовного сана (після навчання у бурсі, семінарі).

Це був музичний — подати заяву в Синод. Це проявлялося і в наполегливому прагненні писати після видомого валуєвського указу рідному українською мовою, і уважному вимірюванні в епіграмах свого безпосереднього шефа — начальника прикордонної частини міста, і в чесному, принциповому актуванні крізьниць анти-
сантарії у зв'язку з високопоставлених Воронцових і Мордвинових.

С. В. Руданський «нішов у ноги з тодішньою «громадськістю». Ялта, як наполегливо згадався, знаходилася від немін-
ущих у тихих відкладах наклепів. Він навіть «сподівався на одне —
на гласність». Нерівна боротьба закінчилася передчасною смертю Степана Васильовича. І цього разу правда не перемогла. Нічим не могли захистити його від системи ялинницькі дяді Я. Лазаревській і художник В. Ковальов (до речі, обидва дізналися Т. Г. Шевченка). Едине, чого боявся тоді С. Руданський, — що поганя слава, яку віслало поширенням про ньютороги, не дійшла до С. П. Ботника, який приїхав 1872 року з царською родиною в Лівадію. Гадали, що досвідчений царедворець Боткін розумів усе, що відбувалося, і відвідав увесьма хоробрим С. Руданського.

Як медичний діяння громадянин Степан Васильович Руданський за-
лишив по собі добру пам'ять у ялинниць.

Володимир НАВРОЦЬКИЙ,
доктор медичних наук.

м. Ялта.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ

Кримська республіканська відділення Всеукраїнської музичної спілки та Сімферопольська відділення товариства «Прогресів» влаштували творчий вечір самодіяльного народного хору будинку культури «Чайка» завідувач Фіолентом (м. Сімферополь).

Концерт, що відбувся у голубому залі Кримського краєзнавчого музею, розпочався спірняками численних слухачів. Дружні оплески були високими, гародюючими хористами за їх чудо-
виконавську мандрівність.

Програму концерту вела голова «Прогресів» Тетяна Захарова.

Роман НОВОСАД.

СЛОВО І ЧАС

Ми не кажемо, що журнал «Слово і час» мусить бути у кожному домі. Але ми певні, що жодна високословічна і культурна публінія чи якієві бути такою, що може обійтися без «Слова». А особливо — вчителі, викладачі, всі філологи. Тільки в нас знаєте поспільство, з номінацій, об'єктивно висвітленням того, що раніше замовчувалось або висвітлювалося з історії на-
ції, культури, розповіді про літературно-мистецькі набутки не лише в Україні, а і усієї світовій літературі, які досі не надійшли до Вас. Ви неодмінно отримаєте всі вони зроблені, Ми передеконані, що кошти ми врешті-решт добудемо!

Усім Вам, давним і новим дорогим читачам нашим, кажемо одне: вірте нам і Ви не помилтесь.

Передплічайте журнал «Слово і час» на друге лівріччя 1994 року.

Наш індекс: 74423.
Вартість одного номера 13650 крб., на три місяці — 40950 крб., на півроку — 81900 крб.

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Понедільник, 30 мая

УТ-1

- 9.00 УТН.
9.10 Концерт артистів української естради.
10.00 Худ.фільм «Приморський бульвар».
12.40 «Світлина» — звіт про природу в природі.
13.00 УТН.
13.10 «Вспомінна Бориса Пастернака».
17.00 «Краски весни».
17.40 «Без протоколу».
18.30 «Іван Поддубний из села Красновівки».
19.00 «Канал „Д”».
20.00 «Лін».
20.15 Весна.
20.30 «ТО „Громада“» представляет.
21.25 Перспектива.
21.40 ТНК.
21.55 Ай Піїв.
22.00 УТН.
22.30 Спортулер.
22.45 Ай Піїв.
0.00 УТН.
0.10 Хіт-парад «Останкіно».
0.55 Прес-експрес.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Тенніс.
15.00 Новости.
15.25 Предприниматель.
16.00 Дело.
16.10 «Приключения Тома Сандера».
16.40 Волшебный мир, или Синий пингвин.
17.00 440 герц.
17.40 «Планета».
18.00 Новости.
18.25 Концерт.
18.35 День без табака.
18.50 Из первых рук.
19.00 Час пик.
19.25 Худ.фільм «Дикая роза» /Мексика/.
19.55 Тема.
20.40 Спокойной ночи, мамы.
21.00 Новости.
21.45 «Встречи для вас» /Л. Леонтьев/.
22.10 Худ.фільм «Маме исполняется 100 лет» /Испания/.
22.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
22.25 «Сенточ» /Рок-группа «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбекстан/.
18.40 «Ночевала тучка золота» /Худ.фільм «Рост»/.
19.05 «Ханна» предлагает.
19.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
21.25 «Сенточ» /Рок-група «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбекстан/.
18.40 «Ночевала тучка золота» /Худ.фільм «Рост»/.
19.05 «Ханна» предлагает.
19.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
21.25 «Сенточ» /Рок-група «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбекстан/.
18.40 «Ночевала тучка золота» /Худ.фільм «Рост»/.
19.05 «Ханна» предлагает.
19.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
21.25 «Сенточ» /Рок-група «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбекстан/.
18.40 «Ночевала тучка золота» /Худ.фільм «Рост»/.
19.05 «Ханна» предлагает.
19.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
21.25 «Сенточ» /Рок-група «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбекстан/.
18.40 «Ночевала тучка золота» /Худ.фільм «Рост»/.
19.05 «Ханна» предлагает.
19.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
21.25 «Сенточ» /Рок-група «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбекстан/.
18.40 «Ночевала тучка золота» /Худ.фільм «Рост»/.
19.05 «Ханна» предлагает.
19.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
21.25 «Сенточ» /Рок-група «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбекстан/.
18.40 «Ночевала тучка золота» /Худ.фільм «Рост»/.
19.05 «Ханна» предлагает.
19.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
21.25 «Сенточ» /Рок-група «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбекстан/.
18.40 «Ночевала тучка золота» /Худ.фільм «Рост»/.
19.05 «Ханна» предлагает.
19.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
21.25 «Сенточ» /Рок-група «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбекстан/.
18.40 «Ночевала тучка золота» /Худ.фільм «Рост»/.
19.05 «Ханна» предлагает.
19.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
21.25 «Сенточ» /Рок-група «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбекстан/.
18.40 «Ночевала тучка золота» /Худ.фільм «Рост»/.
19.05 «Ханна» предлагает.
19.25 «Санта-Барбара» /325 сер./.
21.25 «Сенточ» /Рок-група «Бригада»/.
22.25 Хоккей. Фінляндія Кубка Стінса /1 період/.
- Худ.фільм /Анеля/.
13.20 Студія «Рост».
16.20 Студія «Міжнародні новини».
17.05 День міжнародного відпочинку.
18.20 Мерабанзь, балалар! /Узбек